

Onderwerpen uit de Westzaanse geschiedenis

Westzaan een kleine kern

door WILLEM TIP/deel 68
beeld: Digitale Beeldbank

In de jaren voor de Tweede Wereldoorlog en ook in de wederopbouwtijd had Westzaan nooit veel moeite gehad met de 'verdichting'. Open gaten in de lintbebouwing werden waar mogelijk met rijtjeshuizen ingevuld. De huisnummers uit de late jaren dertig hielden er zelfs rekening mee. Op veel plaatsen was het mogelijk om nieuw te bouwen met een eigen doorlopend huisnummer. Geen afgeleid huisnummer met a, b of c erachter. Een laatste voorbeeld van verdichting vormden de blokken rijtjeshuizen langs het begin van de Middel (1972).

Voor het aanzicht van het dorp had de openheid zonder meer voordelen. Het landelijke karakter bleef bewaard. De keerzijde was wel dat het Westzaanse inwonertal na de wederopbouwtijd nog maar nauwelijks toenam: 1970: 4496 inwoners, 2019: 4685 inwoners.

Voor een aantal voorzieningen leverde dat een knelpunt op. Het plaatselijke draagvlak werd te klein. Het dorp schaarde zich in het laatste kwart van de eeuw bij de 'kleine kernen'. Voor steeds meer voorzieningen was het dorp aangewezen op grotere buurgemeenten.

Vanaf de vroege jaren zeventig steeg echter de waarding voor het open landschap. Nieuwbouw werd nu alleen nog toegestaan op verlaten bedrijfsterreinen of als vervanging van een ander pand. De open gedeelten langs de dorpsweg werden zelfs in bestemmingsplannen vastgelegd. Met de verdichting was het afgelopen.

De Westzaanse middenstand

Al tijdens de wederopbouw was het aantal Westzaanse winkels aanmerkelijk teruggelopen. In 1966 telde de Westzaanse winkeliersvereniging nog het ruime aantal van 30 deelnemers. De vereniging gaf een eigen middenstandszegel uit en publiceerde maan-

delijks een advertentieblad. In 1973, daags voor de vorming van Zaanstad, had de vereniging echter nog maar 18 deelnemers. Het eigen zegel en het eigen advertentieblad hadden geen toekomst meer. Het 79ste nummer van 'Westzaan nieuws' was tegelijk het laatste (1974). Tien jaar zou het duren voor er een nieuw dorpsblad verscheen: De Wessaner.